

Praha 30.8. 2006

41

Zpráva o novorozenci 2005

Report on newborn 2005

Souhrn

V roce 2005 se v České republice živě narodilo 102 211 dětí, hrubá míra porodnosti byla 9,99. Porodní váha většiny narozených dětí byla mezi 3 a 4 kilogramy. Pokračuje nárůst počtu dětí s porodní hmotností do 2500 gramů. Více než polovina dětí se narodila v 39. nebo 40. týdnu těhotenství. Děti propouštěné domů byly nejčastěji hospitalizovány 4 nebo 5 dnů.

Summary

In 2005 there were 102 211 children live born in the Czech republic, the crude birth rate was 9,99. The birth weight of most of born children was between 3 and 4 kilograms. There is continuous trend of increasing number of children with birth weight less than 2500 grams. More than half of children were born in 39th or 40th week of gestation. Children discharged home were most frequently hospitalised 4 or 5 days.

Počet živě narozených dětí v roce 2005 dosáhl hodnoty 102 211 a poprvé od roku 1994 byla překročena hranice 100 tisíc narozených dětí. Hrubá míra porodnosti (živorodnost) dosáhla hodnoty 9,99 živě narozených na tisíc obyvatel. Přesto je toto zvýšení oproti minimu v roce 1999 (8,70) jen velmi nepatrné v porovnání s maximálními hodnotami hrubé míry porodnosti v polovině 70tých let (více než 19 živě narozených na 1000 obyvatel). Stejně jako v posledních 11 letech i v roce 2005 byl nižší počet živě narozených než počet zemřelých (celkem 107 938 osob).

Nejvyšší živorodnost byla evidována v krajích Ústeckém a Středočeském, nejméně dětí na 1000 obyvatel se narodilo ve Zlínském kraji.

Více než dvě třetiny dětí (68 %) při narození vážilo 3 až 4 kilogramy. Týká se to chlapců i dívek, ačkoli porodní hmotnost dívek je v průměru nižší než porodní hmotnost chlapců, modus porodní hmotnosti u obou pohlaví zůstává v tomto rozmezí.

V roce 2005 se 6870 (6,72 %) dětí narodilo s nízkou porodní hmotností (pod 2500 g), více dívek (7,22 %) než chlapců (6,25 %). I v tomto roce tedy pokračuje trend zvyšování počtu dětí narozených s nízkou porodní hmotností. Příčinou je komplex mnoha jevů. Narůstá počet dětí narozených po umělém oplodnění, počet dětí narozených z vícečetných porodů, zvyšuje se průměrný věk matek při porodu a tím i podíl žen rodících ve věku nad 35 let, zvyšuje se tedy počet žen, které mají k předčasnému porodu vyšší sklony. Také medicína je již na takové úrovni, že se často podaří zachránit děti narozené ve 26. týdnu těhotenství nebo i dříve. Svůj podíl na tomto vývoji má i rostoucí zastoupení narozených dětí z některých národnostních menšin (např. Romové, Vietnamci), u nichž je nižší porodní hmotnost častější.

V těhotenství stanoveném termínu porodu (rozmezí dva týdny před a dva týdny po daném dni) se narodilo více než 85 % novorozenců a více než polovina živě narozených dětí se narodila přímo v 39. nebo 40. týdnu těhotenství. Do začátku 37. týdne těhotenství se narodilo 7,4 % ze všech živě narozených, z nich drtivá většina po 29. týdnu.

V perinatologických centrech (v ČR jich je 12), což jsou zdravotnická zařízení poskytující specializovanou a vysoce specializovanou péči o novorozence, která jsou vybavena oddělením JIP nebo ARO (zpravidla Fakultní nemocnice nebo velké regionální nemocnice), se v roce 2004 narodila zhruba třetina všech novorozenců (34 %). Dalších 17 % dětí se narodilo v intermediárních centrech (v ČR jsou 4), zdravotnických zařízeních poskytujících péči o novorozence, která jsou vybavena oddělením pro patologické novorozence pro děti mírně až středně nezralé. V ostatních zdravotnických zařízeních (než jsou perinatologická či intermediární centra) se narodila zbývající polovina dětí. Celkem 211 dětí se narodilo mimo zdravotnické zařízení (doma, cestou,...), neevduje se ale, zda při porodu doma se tak narodily plánovaně či neplánovaně.

Pouze necelé 1 % novorozenců nebylo do tří měsíců po narození propuštěno domů. Jedná se o děti které byly přeloženy do dalšího zařízení, do kojeneckých ústavů nebo jejich hospitalizace pokračovala i po dovršení tří měsíců. Přímo v nemocnici zemřelo 212 dětí. Nejčastější doba hospitalizace u dětí propouštěných domů byla 4 nebo 5 dnů (62 % dětí). Do týdne po narození bylo domů propuštěno 88 % novorozenců.

Pokud jde o zhodnocení průběhu porodu, tak fyziologicky proběhlo 55 % porodů, v 38 % případech se jednalo o rizikové porody a 7 % porodů mělo patologický průběh.

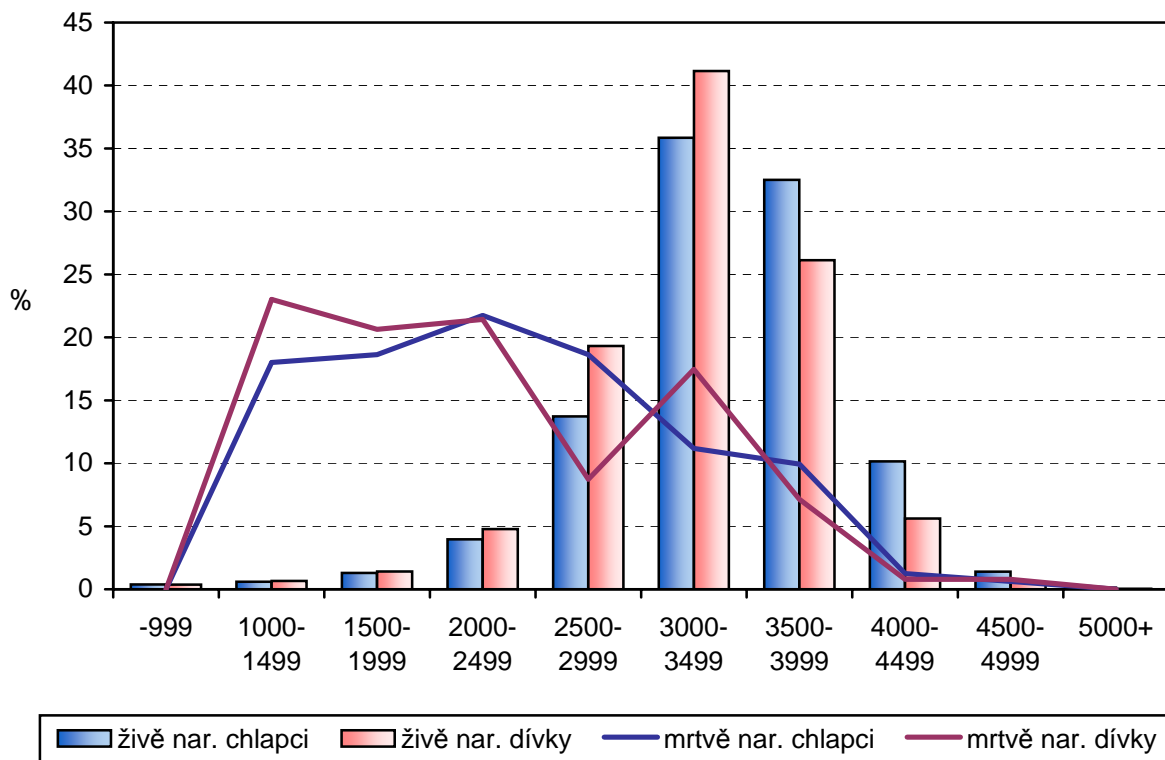
Zdrojem dat pro tuto aktuální informaci byla statistika narozených Českého statistického ústavu (ČSÚ) a Národní registr novorozenců vedený v Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR). Tyto dvě evidence se liší prvotními formuláři i metodikou sběru dat. ČSÚ sbírá data o narozených obyvatelích ČR, tedy dětech matek s trvalým nebo dlouhodobým pobytem na území ČR (i které se narodily na území jiného státu). Naproti tomu ÚZIS ČR eviduje v Národním registru novorozenců děti narozené na území ČR bez ohledu na občanství či délku a formu pobytu jejich matek. Počty narozených ze statistiky ČSÚ a ÚZIS ČR se liší, rozdíly jsou ale minimální. V roce 2005 bylo ve statistice ČSÚ evidováno o 77 narozených dětí více (z toho o 43 více živě narozených a o 34 více mrtvě narozených).

Údaje o počtu, pohlaví, vitalitě a hmotnosti narozených v této aktuální informaci jsou čerpány ze statistiky narozených ČSÚ. Informace o gestačním stáří, typu zdravotnického zařízení, hospitalizaci novorozenců a jejich zdravotním stavu jsou získané z národního registru novorozenců ÚZIS ČR, který obsahuje podrobnější a více medicínsky zaměřená data.

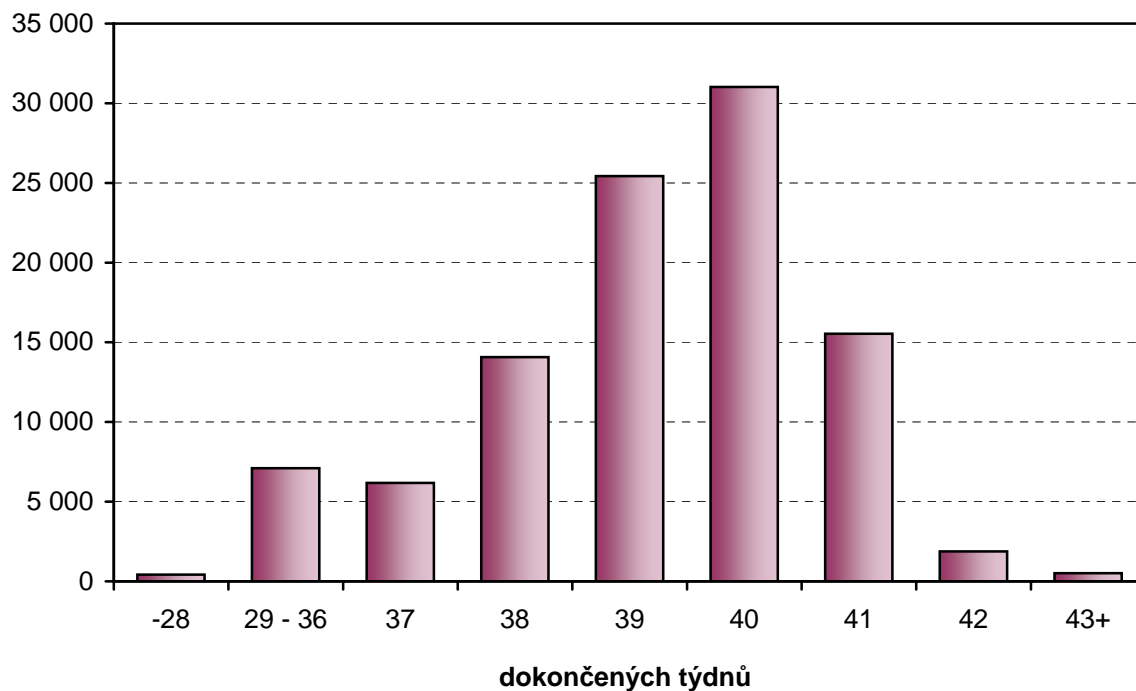
ČSÚ			ÚZIS ČR			Rozdíl ÚZIS ČR a ČSÚ (ÚZIS ČR – ČSÚ)		
Počet narozených			Počet narozených			Počet narozených		
celkem	živě	mrtvě	celkem	živě	mrtvě	celkem	živě	mrtvě
102 498	102 211	287	102 421	102 168	253	-77	-43	-34

Vypracovala: Bc. Jana Wiesnerová

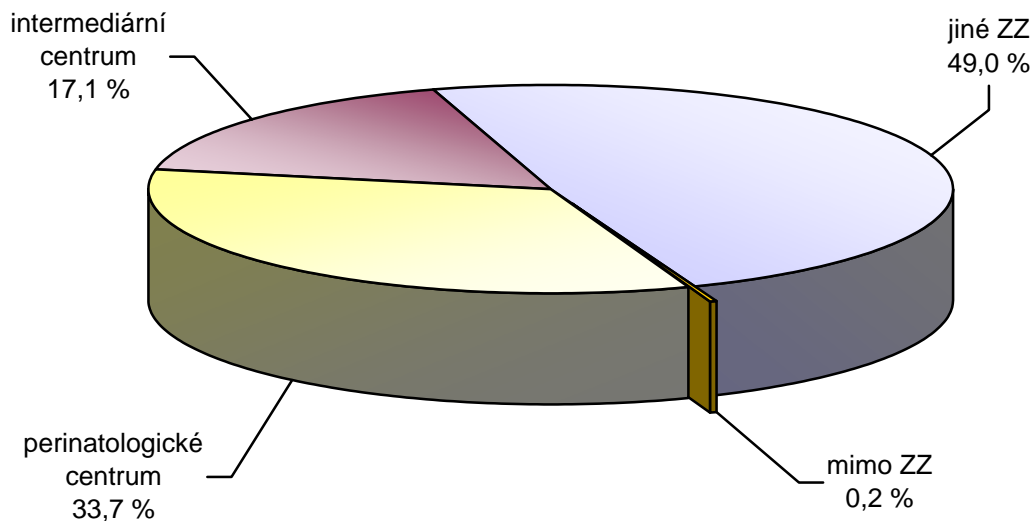
Rozložení živě a mrtvě narozených podle porodní hmotnosti (v procentech)

Počet živě narozených podle gestačního stáří (v týdnech)

Živě narození podle druhu zdravotnického zařízení (ZZ)

Živě narození propuštění domů podle délky hospitalizace

